

Big Ideas, Great STEM

Een kader voor STEM-onderwijs

Jouri Van Landeghem

EXPERTISENETWERK
LERARENOPLEIDINGEN AUGENT

HoGent

Waarover gaat STEM?

Fenomenen
doorgronden

*“Hoe zit de
werkelijkheid in
elkaar?”*

Onderzoeken

Resultaat:

Idee hoe de
werkelijkheid
werkt.

Problemen
oplossen

*“Hoe krijgen we
dit gedaan?”*

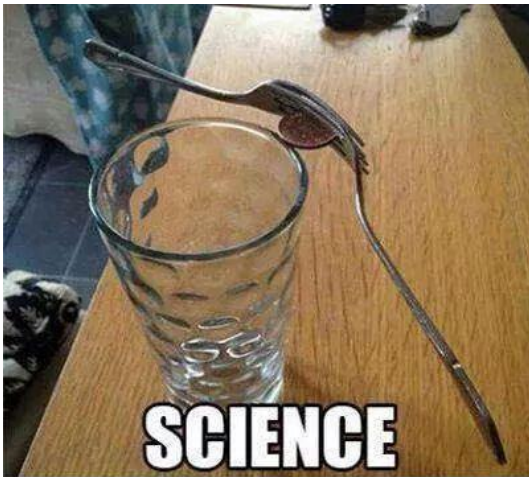
Ontwerpen

Resultaat:

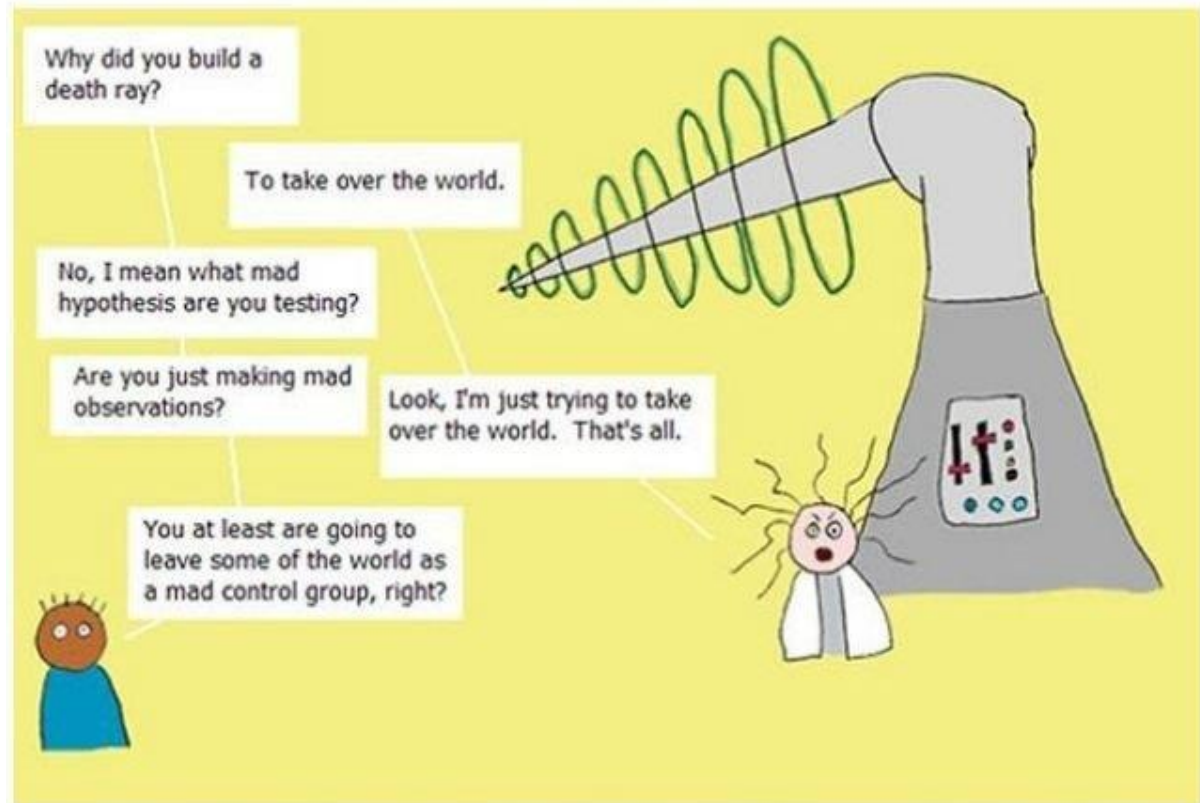
Oplossing voor
een probleem

Science vs Engineering

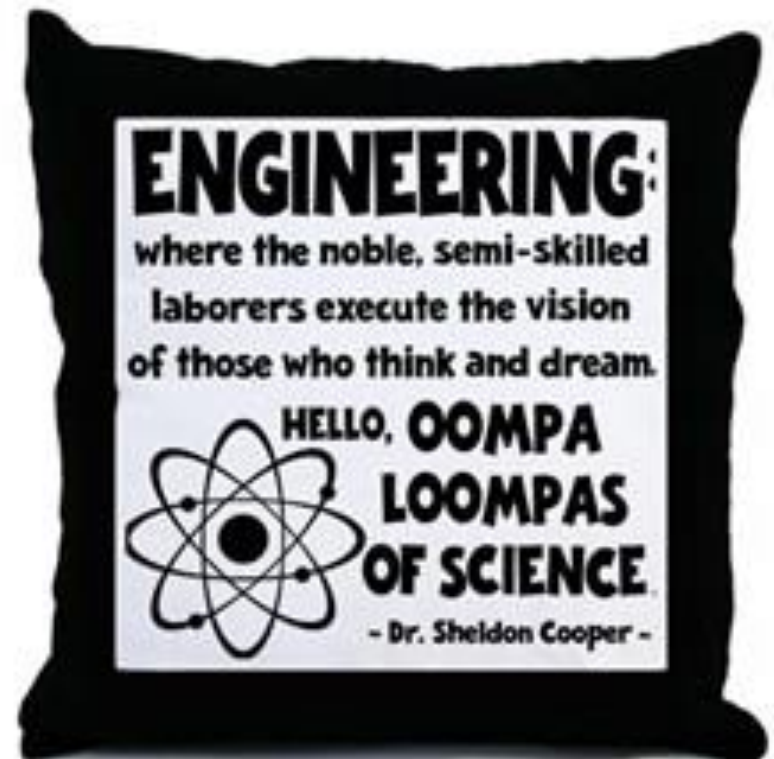
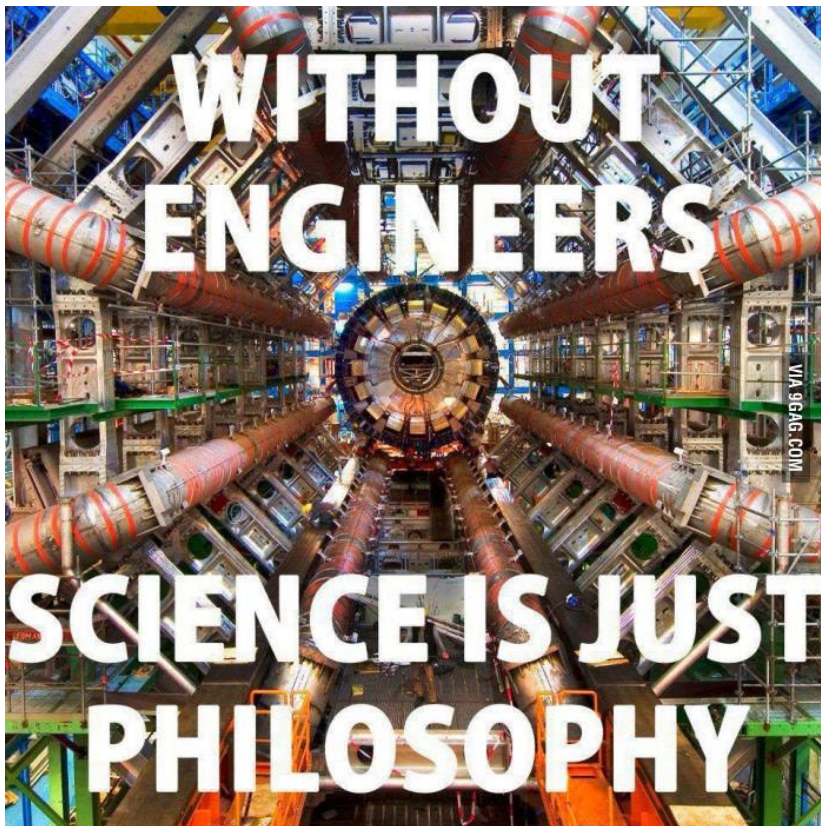

The truth about mad scientists

Sad truth: Most "mad scientists" are actually just mad engineers

Science vs engineering

I'm still waiting for the day that I will actually use

- 17. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$
- 18. $3 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + 5 \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$
- 19. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + 6 \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + 9 \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$
- 20. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} - \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} - 3 \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$
- 21. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = 9 \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y}$
- 22. $\frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} - \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + 2 \frac{\partial u}{\partial x} = 0$
- 23. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + 2 \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + \frac{\partial u}{\partial x} - 6 \frac{\partial u}{\partial y} = 0$
- 24. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = u$
- 25. $a^2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = \frac{\partial^2 u}{\partial t^2}$
- 26. $k \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = \frac{\partial u}{\partial t}, k > 0$

WELCOME TO THE REAL WORLD

“Why is it important for today’s kids to learn algebra? Because *I* had to learn this junk in school and now it’s *your* turn, that’s why!”

After all these years, Bob's "A" in algebra finally pays off.

STEM daagt leerlingen met uit met
fenomenen en problemen uit de **echte
wereld.**

In de echte wereld staan **geen grenzen**
tussen S, T, E en M.

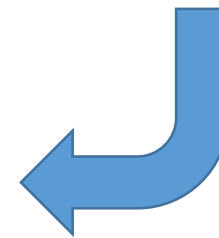
WELCOME TO THE REAL WORLD

Fenomenen
doorgronden

Problemen
oplossen

- **Ideeën** om op verder te bouwen en naar terug te koppelen
- **Vaardigheden** om te onderzoeken, te ontwerpen en te evalueren
- Manieren om naar de wereld te kijken (**perspectieven**).

Fysische wereld

Ideeën

Perspectieven

Systemen

Patronen

Schaal en verhouding

Oorzaken

Stabiliteit en verandering

Modellen

Stromen en behoud

Structuur en functie

Denk- en werkwijzen

Vragen stellen, problemen definiëren

Modellen maken en gebruiken

Onderzoek plannen en uitvoeren

Data analyseren en interpreteren

Wiskunde en ICT gebruiken

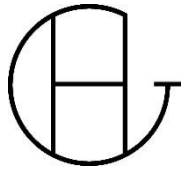
Verklaringen en oplossingen formuleren

Argumenteren op basis van data

Informatie bekomen, evalueren en communiceren

(Natuur)Wetenschappelijke kernideeën

Materie bestaat uit deeltjes.

Straling is overal.

Levende wezens bestaan uit cellen met een gelijkaardige structuur.

Bij elk proces wordt energie omgezet van één vorm in een andere.

Wijziging van beweging vereist interactie met een ander object.

Organismen evolueren door overerving, variatie en selectie van kenmerken.

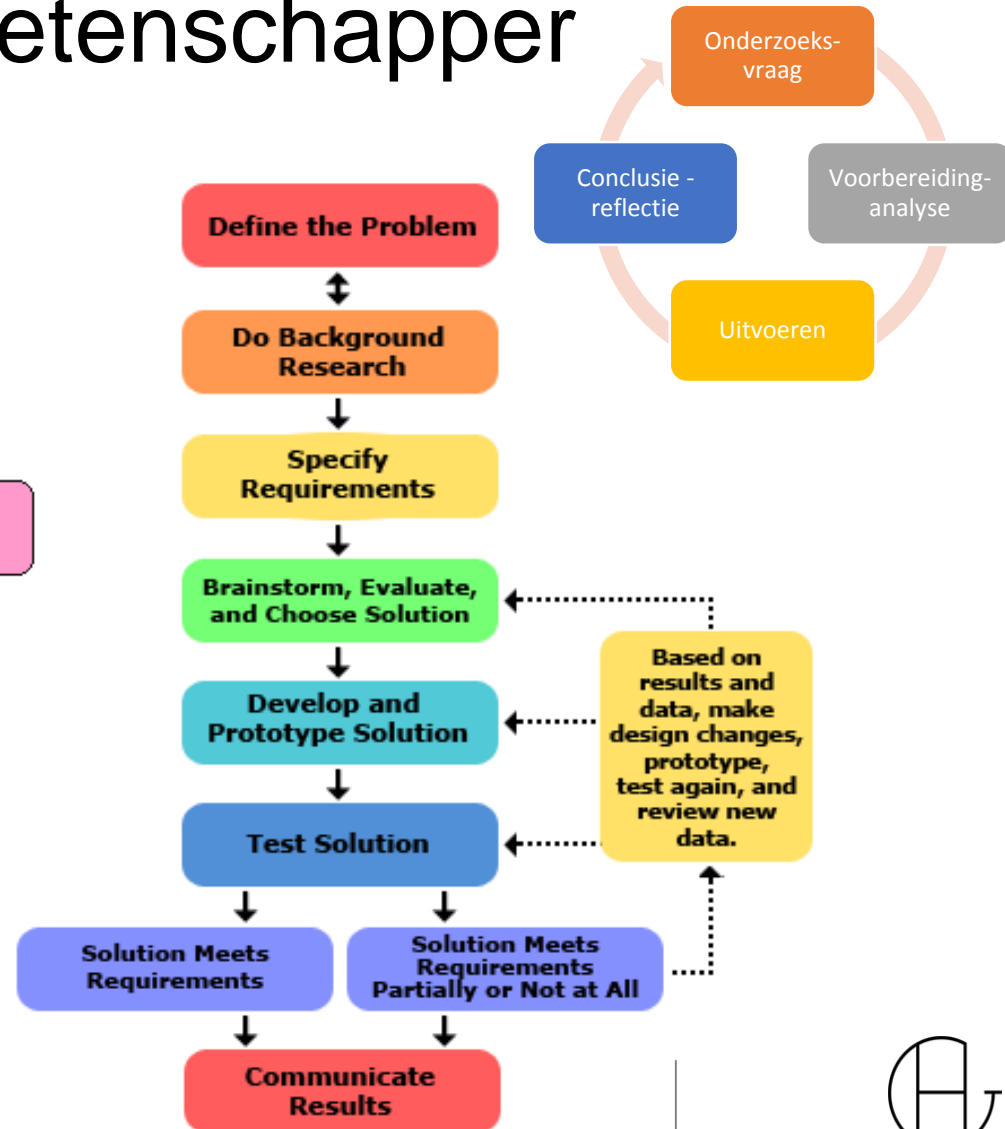
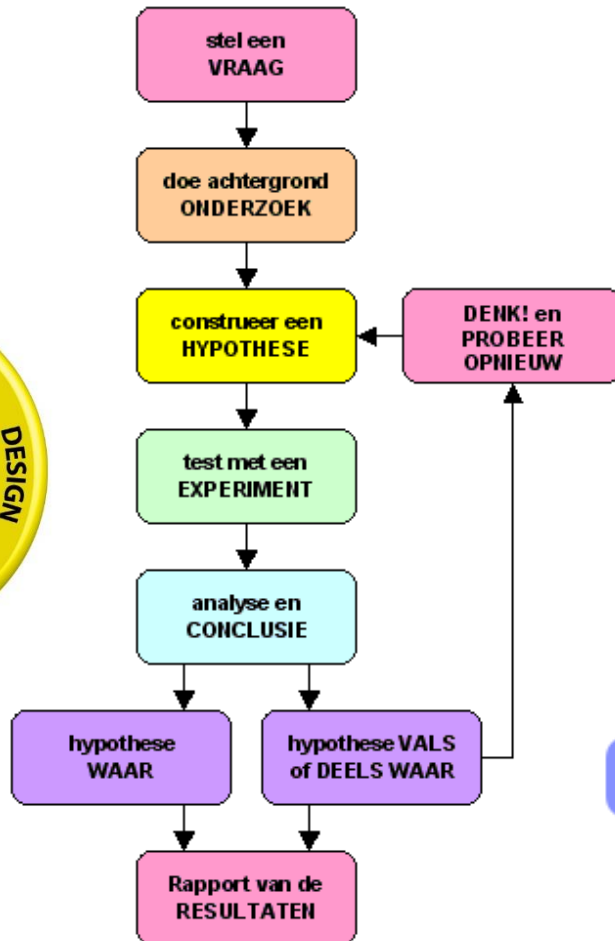

In ecosystemen concurreren organismen om materie en energie.

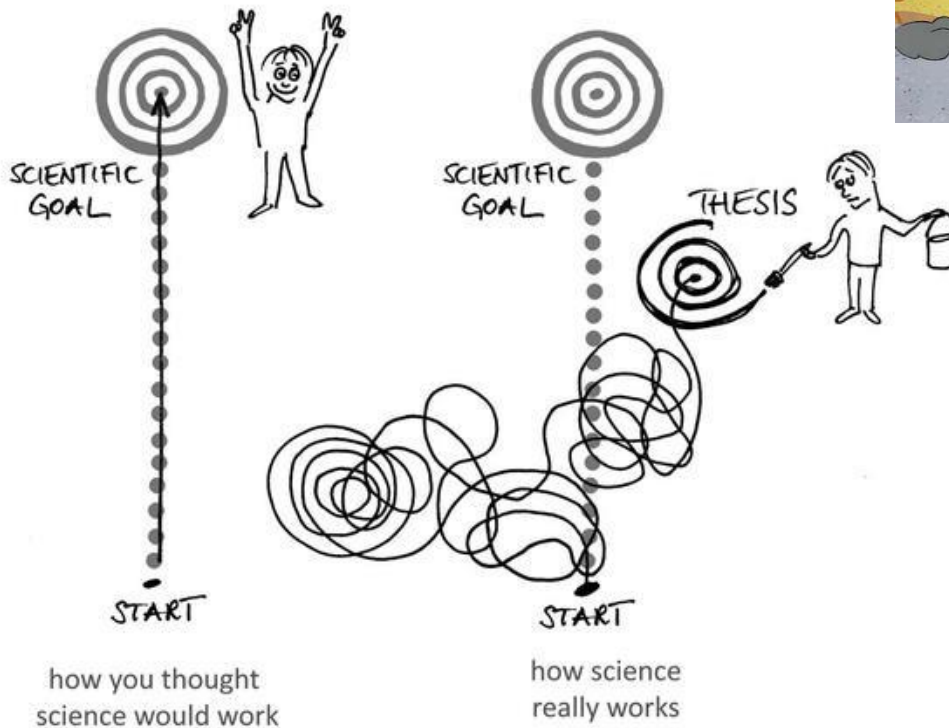

Er is een sterke wisselwerking tussen wetenschap, technologie en de samenleving.

Werken als ingenieur/wetenschapper

Reality check

FLORIAN AIGNER
QUANTUMTOMATO.COM

FAIL

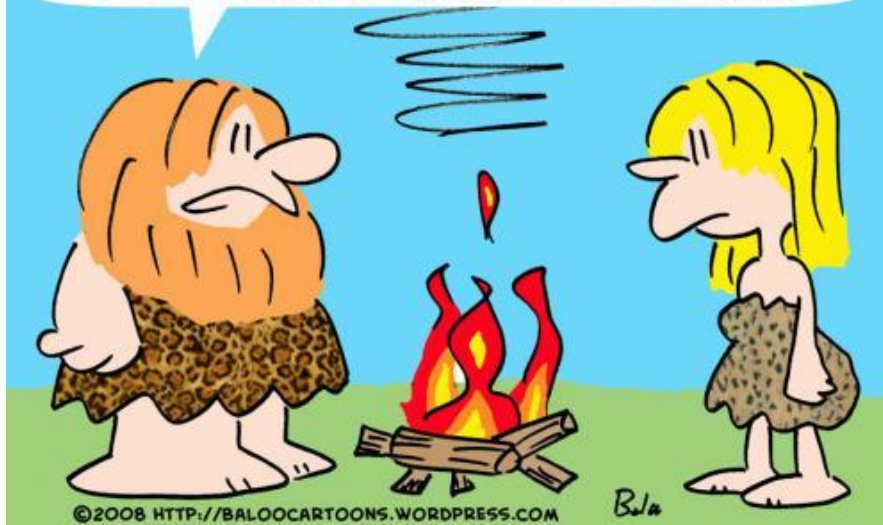
[F] **F**IRST

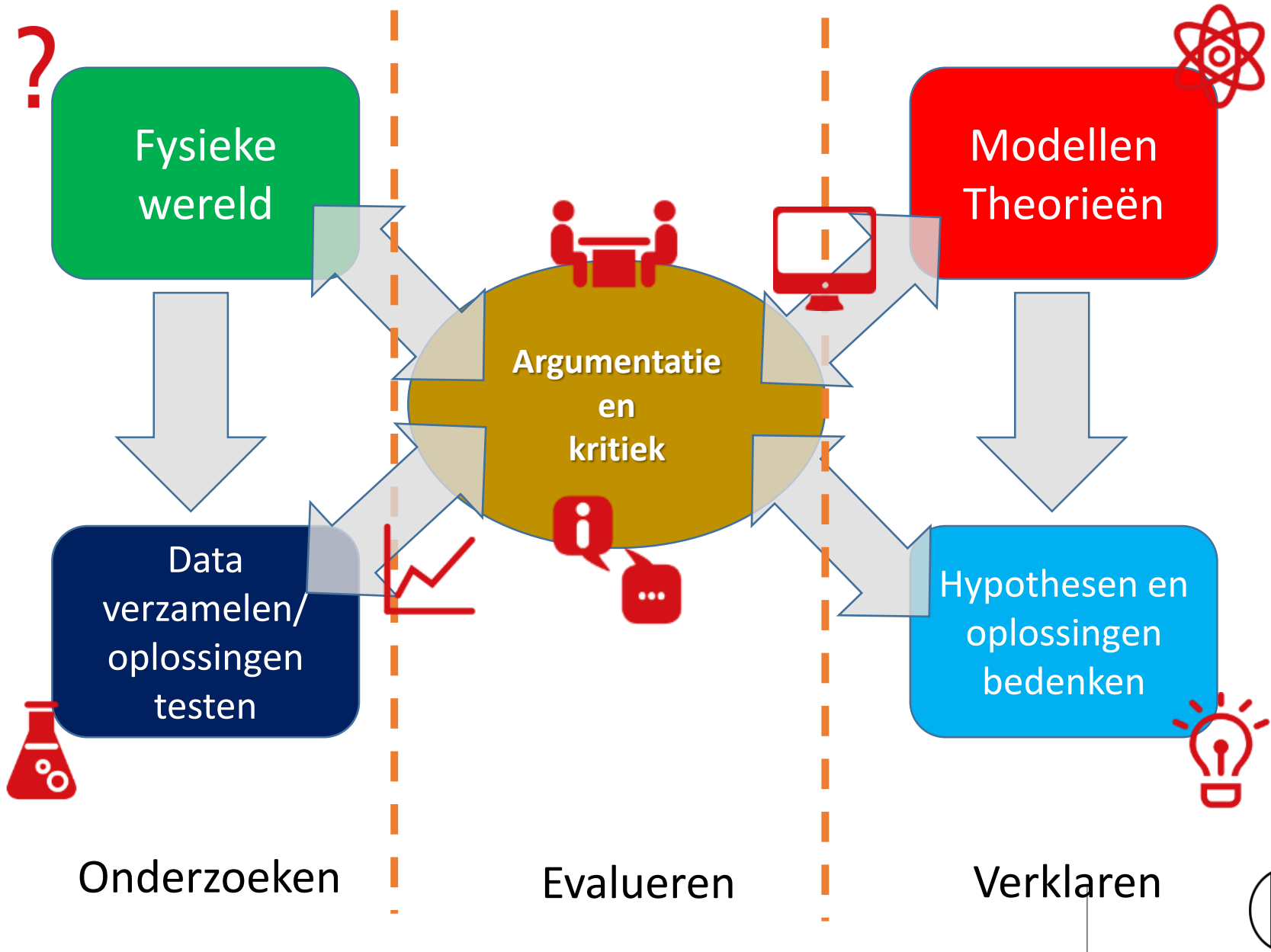
[A] **A**TTEMPT

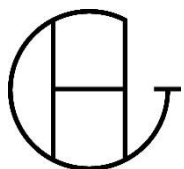
[I] **I**N

[L] **L**EARNING

I WAS JUST RUBBING STICKS TOGETHER FOR FUN
- I DIDN'T REALIZE I WAS DOING BASIC RESEARCH.

Wat moet je kunnen om te werken als een wetenschapper?

	Vragen stellen, problemen definiëren		Wiskunde en ICT gebruiken
	Onderzoek plannen en uitvoeren		Modellen gebruiken en ontwikkelen
	Data analyseren en interpreteren		Verklaringen geven en oplossingen bedenken
	Argumenteren op basis van bewijsmateriaal		Informatie verzamelen, evalueren en communiceren

Perspectieven

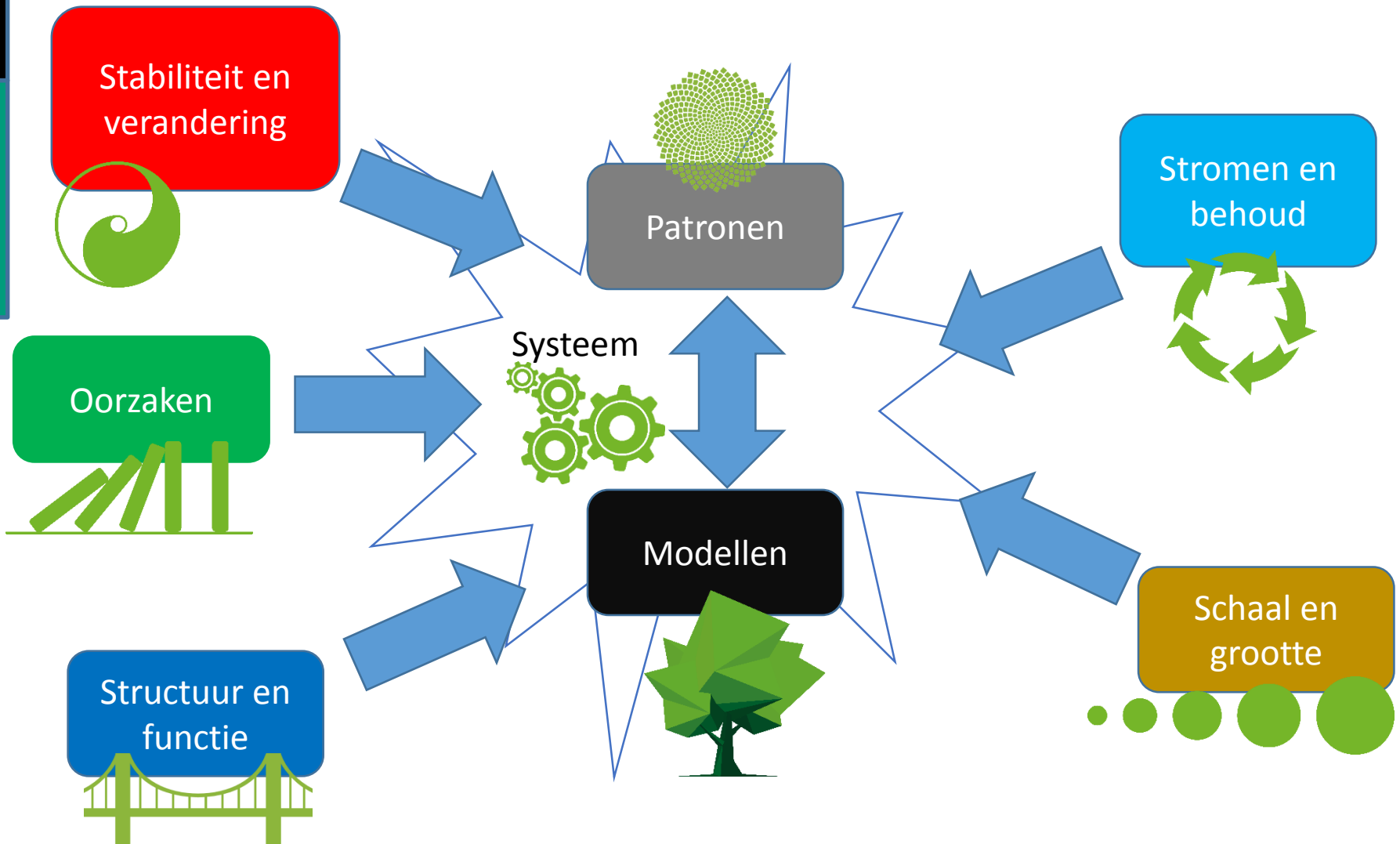
Invalshoeken van waaruit we de fysische wereld doorgronden

Een denkkader dat relevante vragen stelt:

- Wat zijn de grenzen van een fenomeen?
- Vind je een patroon?
- Wat is essentieel, wat is overbodig?
- Zijn er duidelijke oorzaken?
- Hoe loopt de energie, materie, informatie doorheen het systeem?
- Kan het gedrag worden verklaard door het systeem op te splitsen in kleinere delen?
- Heeft de structuur een invloed op het gedrag?
- Wat is in een systeem stabiel en zit er een patroon in verandering?
- ...

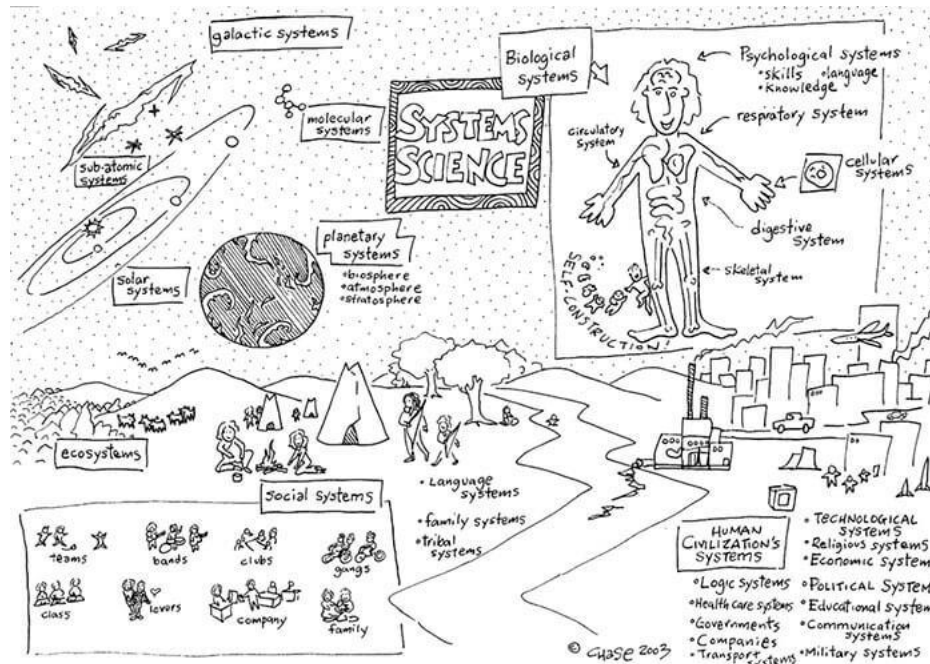
Meta 'big ideas': vakoverschrijdend

Systemen

Een systeem is een **afgebakend deel** van de werkelijkheid

Een systeem bestaat uit **componenten**

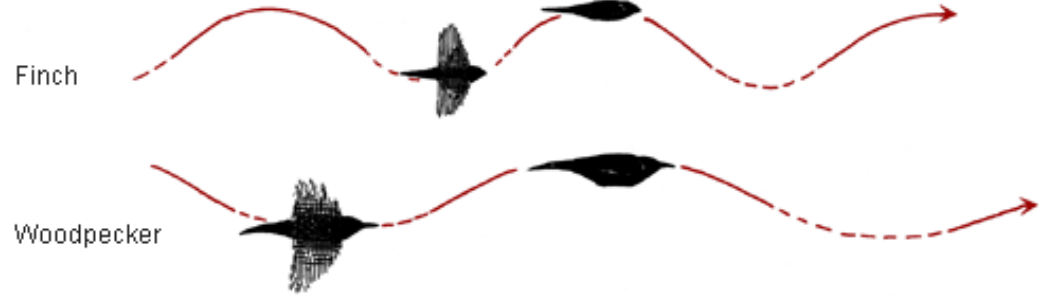
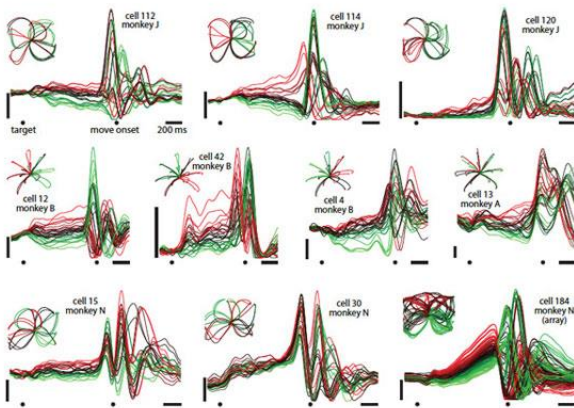
Een systeem is **meer dan de som van de delen**

Componenten kunnen als **(sub)systeem** beschouwd worden

In een systeem gebeurt vanalles. Een reeks samenhangende gebeurtenissen noemen we een **proces**

De **output** van één onderdeel/systeem kan gebruikt worden als **input** van een ander onderdeel/systeem

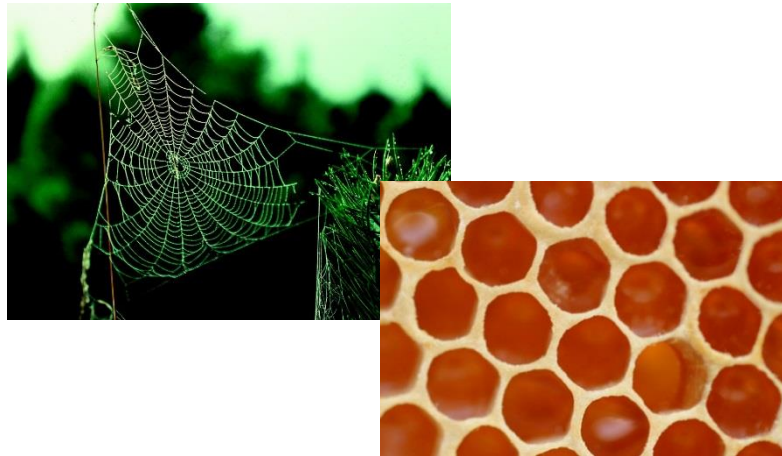

Patronen

Patronen zijn overal.
 Patroonherkenning is basis voor
 classificatie.

Verbeteren een
 ontwerp door zoeken
 naar systematische
 fouten.

Roepen vragen op.

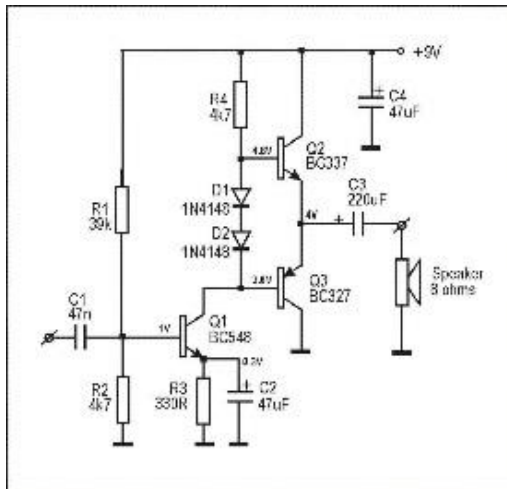
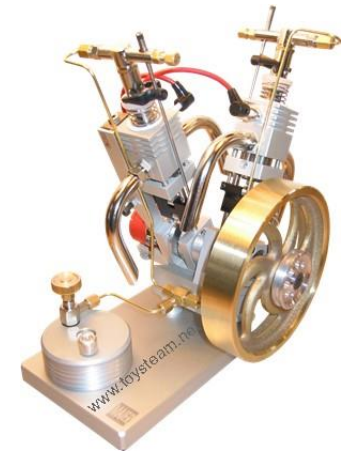
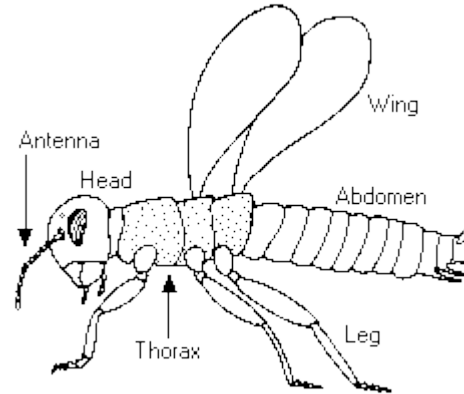
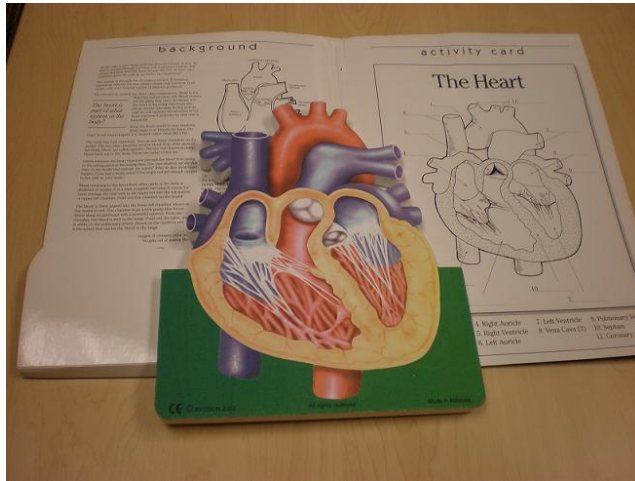

Ontwerpen en
 optimaliseren op basis
 van gebruikers-
 patroon.

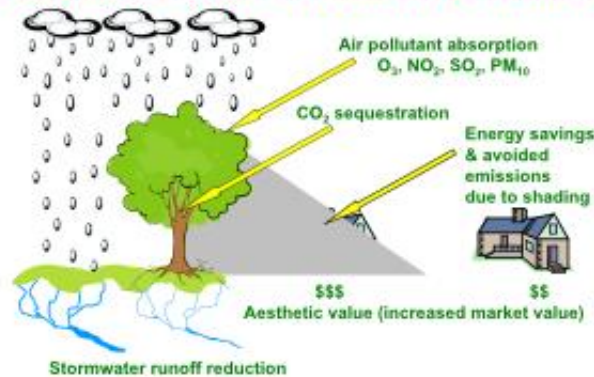
Doelen in onderwijs:
 Patronen herkennen, classificeren en evalueren

Modellen

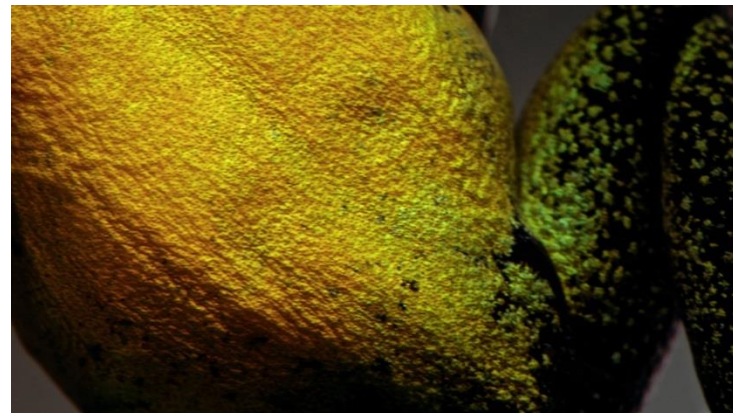
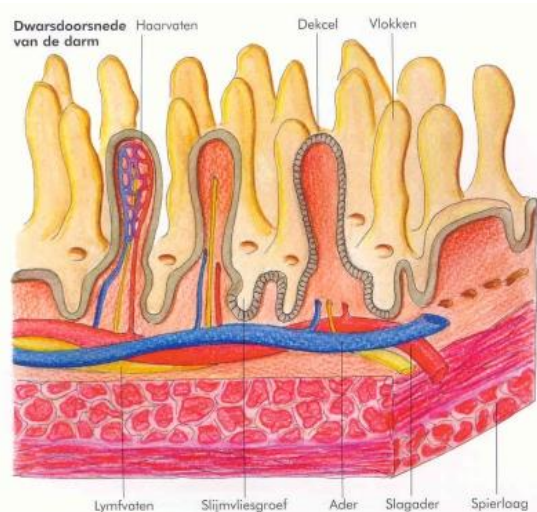
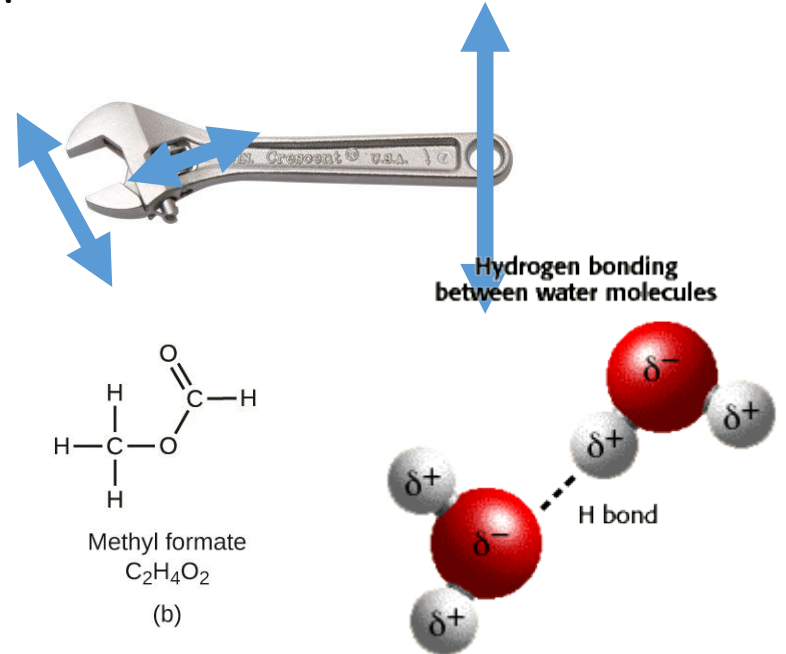
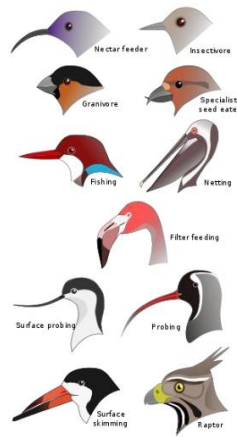
Ecosystem services provided by urban trees

Structuur en functie

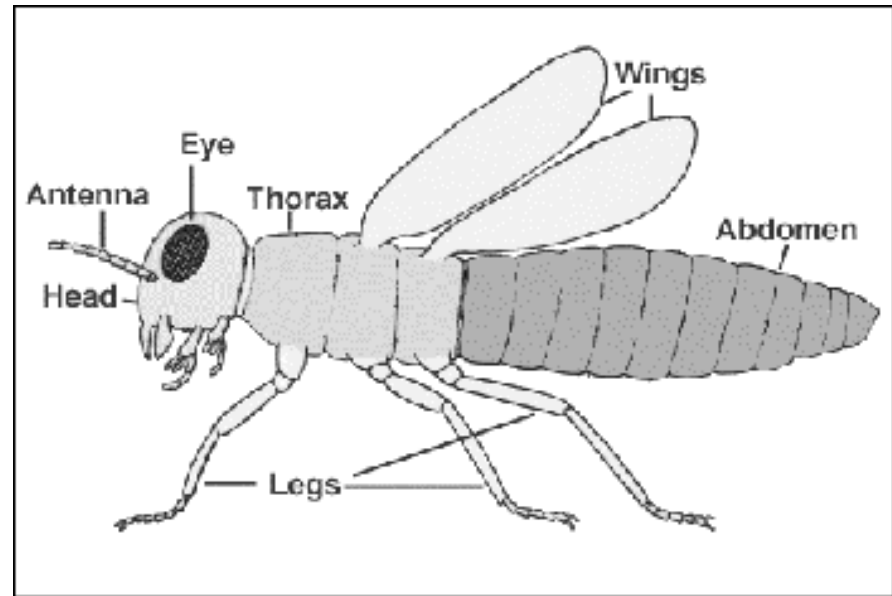
Hoe iets eruit ziet, bepaalt wat het kan doen.

The shape of the bird's beak depends on what it eats.

Patronen in structuur en functie

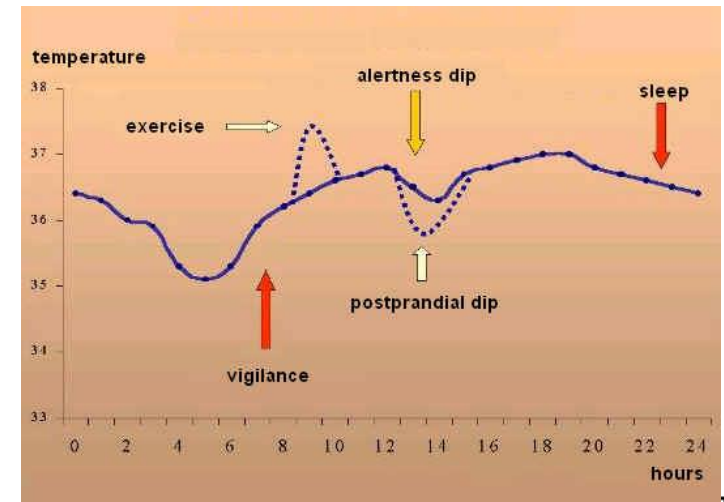
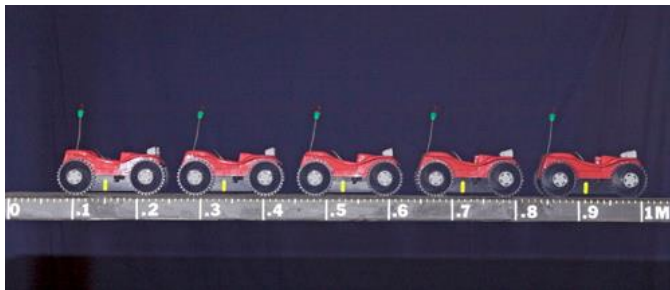
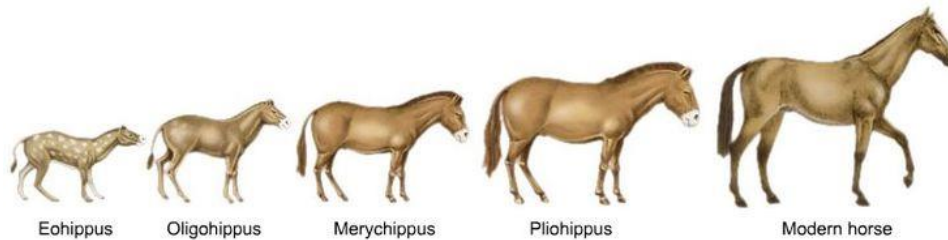
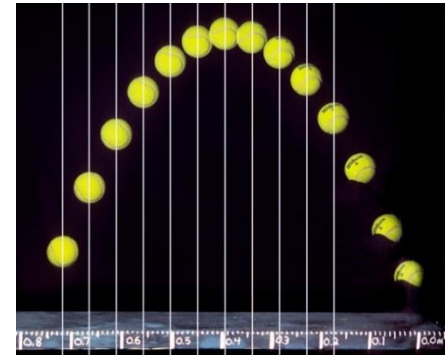
HoGent

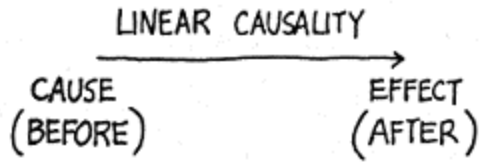
Stabiliteit en verandering

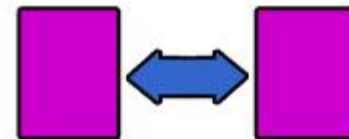
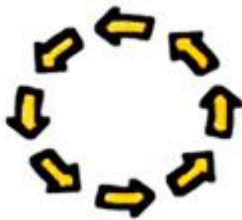
Hoe veranderen systemen (of juist niet)?
Zijn er constanten in de verandering?

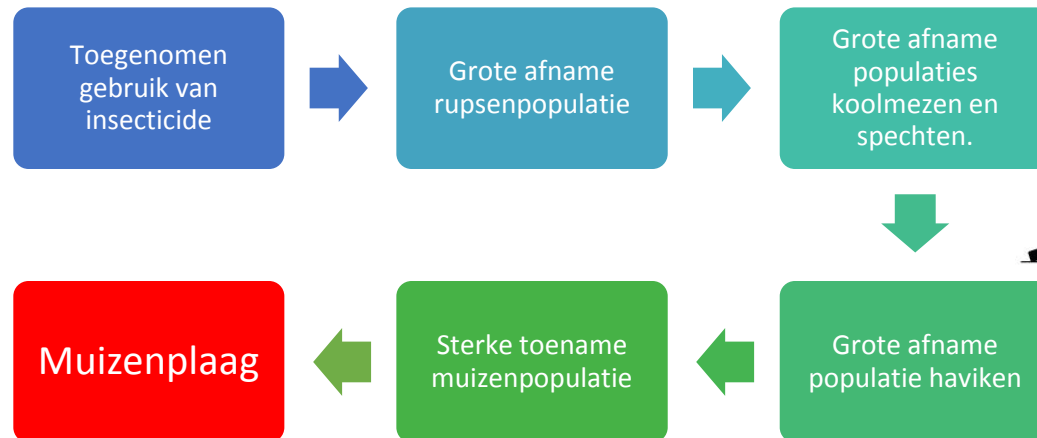
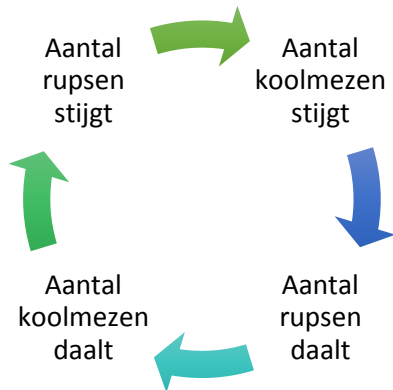
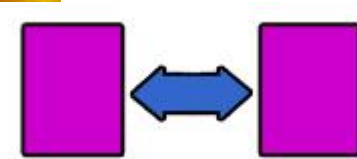
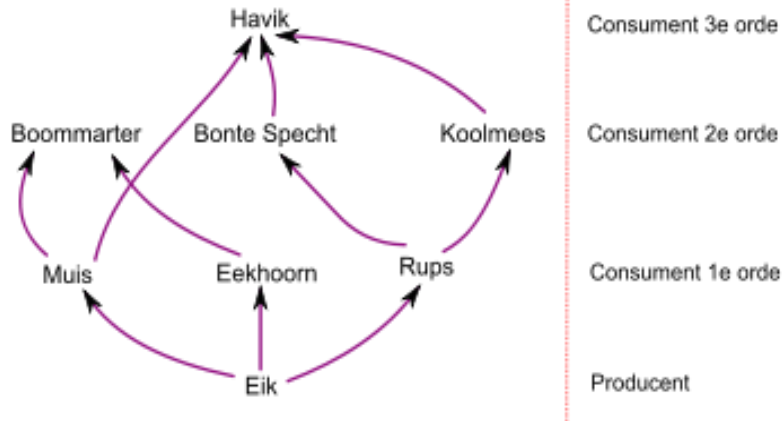
Oorzaken

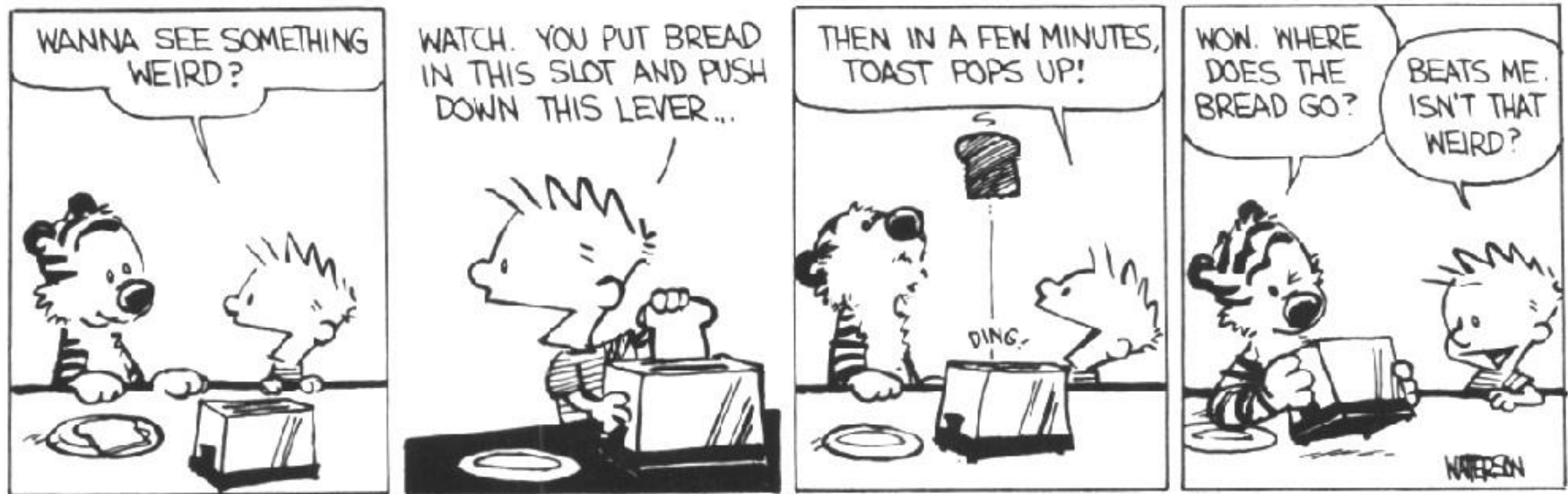
Reeks van gebeurtenissen die tot gegeven situatie leidt.

Oorzaken - voorbeelden

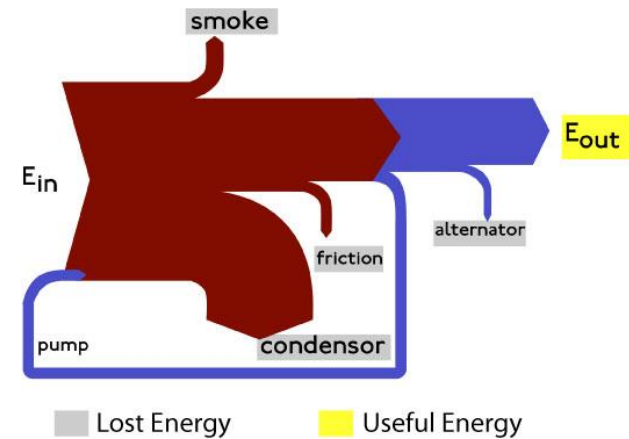
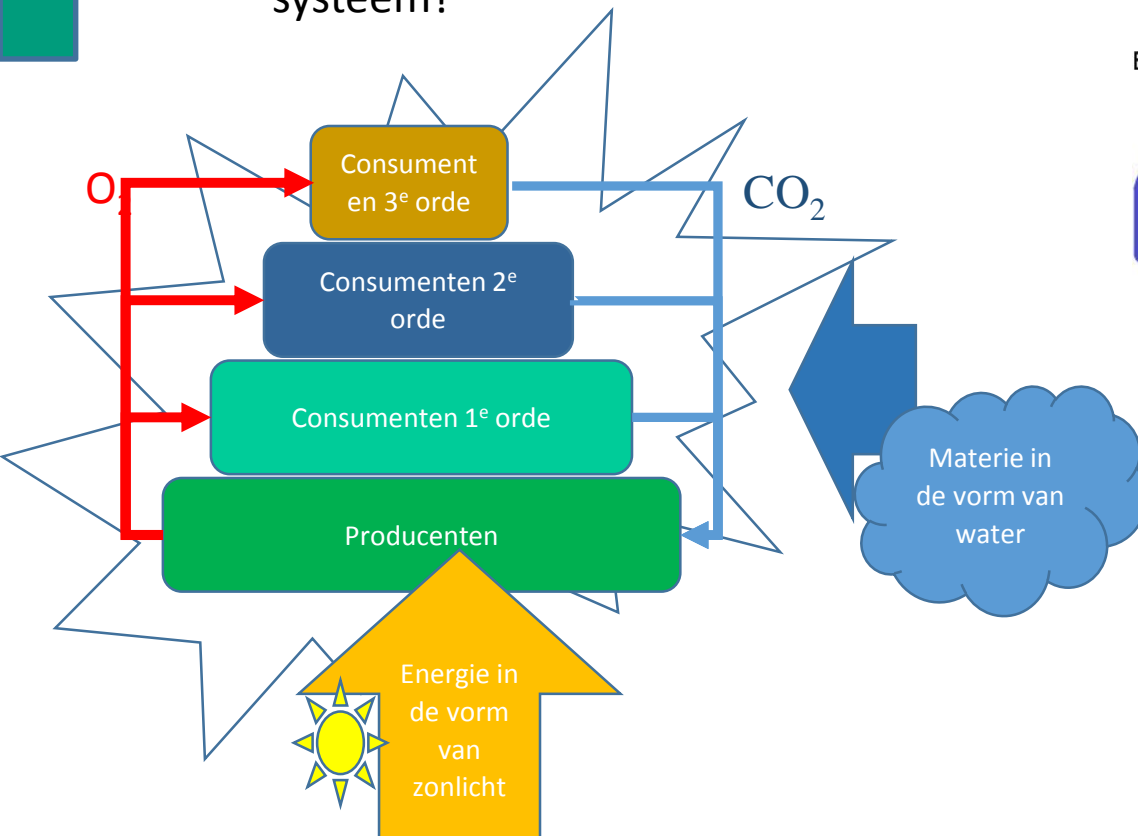

Stromen en behoud

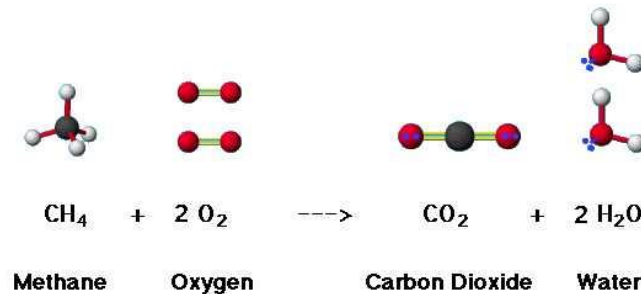
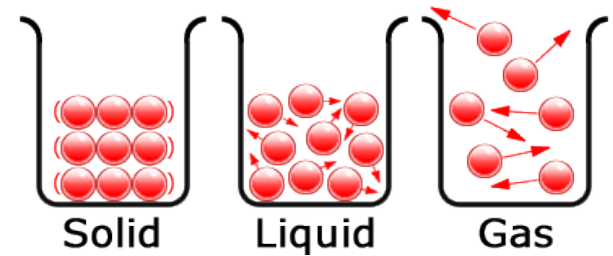
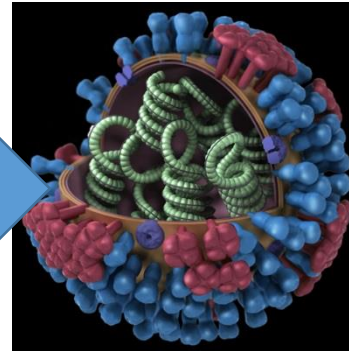
Stromen en behoud

Hoe gaan materie en energie doorheen een systeem?
Hoe gaat informatie doorheen een systeem?

Schaal en verhouding

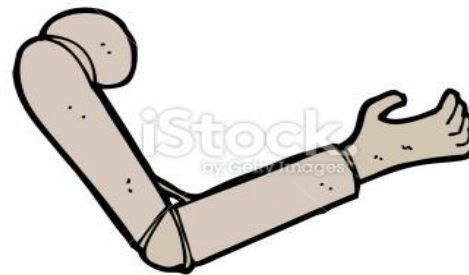
Een andere kijk, zowel in grootte als in tijd...

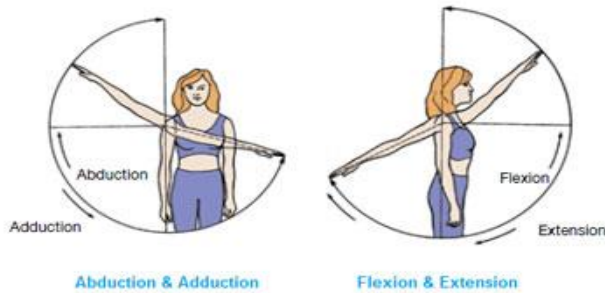
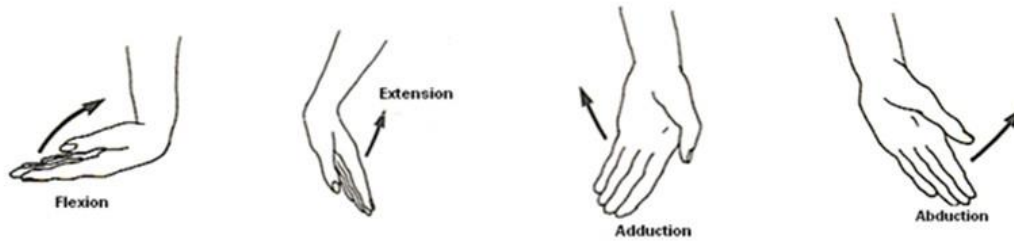
Combustion Reaction

System "ARM"

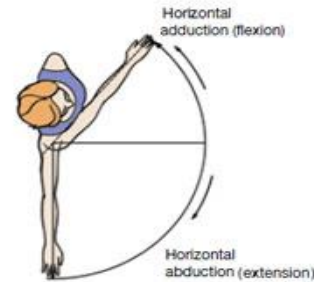

Armbewegingen

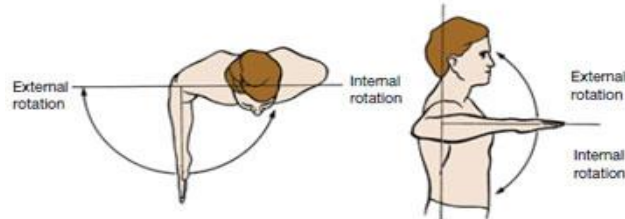
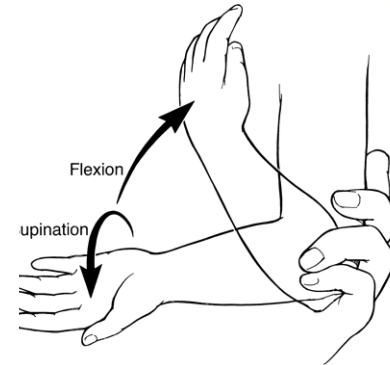

Abduction & Adduction

Flexion & Extension

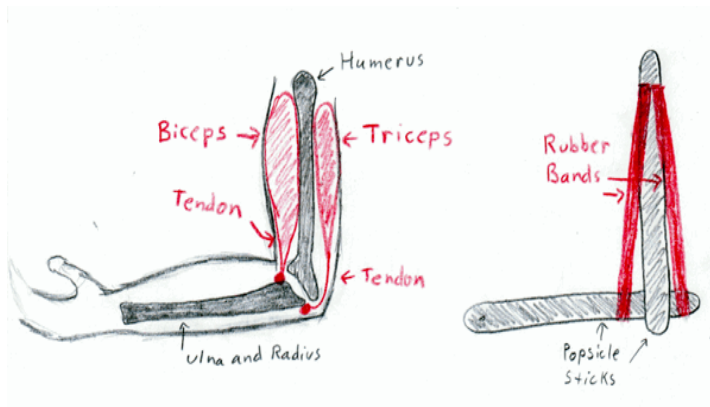
Horizontal Abduction & Adduction

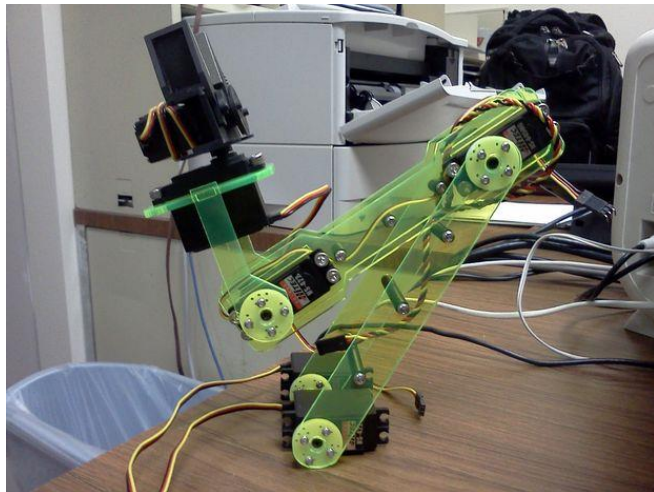
Internal & External Rotation

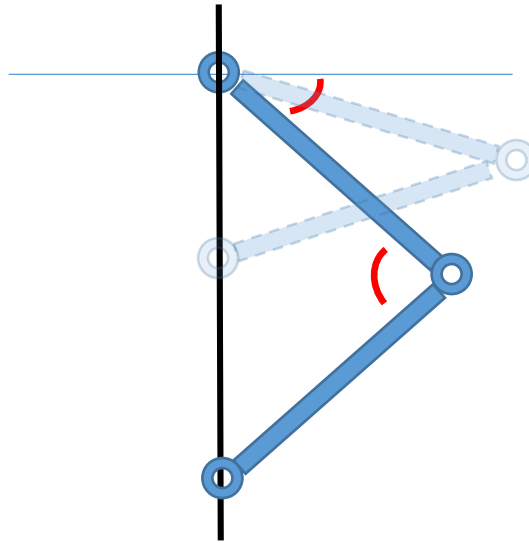
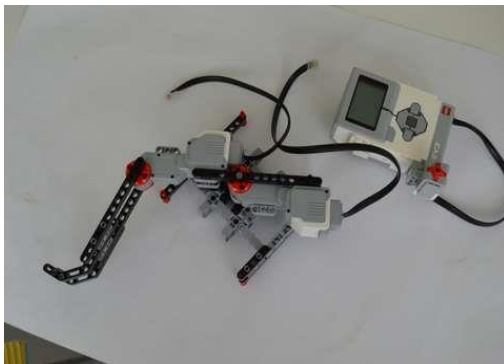
Rol van de spieren

“Technologische spieren”

Aansturen van een arm

Koekjes bakken...

Evalueren

Kritisch denken

Argumenteren op
basis van data

Wiskunde gebruiken

Ontwerp
optimaliseren

Kennis verdiepen

Onderzoeken opzetten

Link tussen
technologie en
maatschappij

Vergelijken en optimaliseren van ontwerpen

Weight
Watchers®

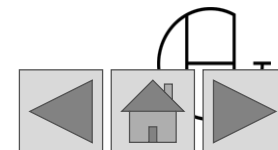

Op zoek naar gelijkenissen en verschillen in ingrediënten en bereidingswijzen.

Waarom juist die ingrediënten? Waartoe dienen die? Wat is hun functie? Kan je die vervangen door iets anders?

Welke aspecten spelen rol in bereiding? Welke invloed hebben die?

Op zoek naar optimale koekje, gezond én lekker...

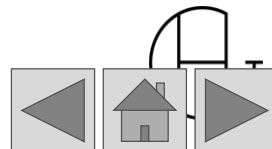
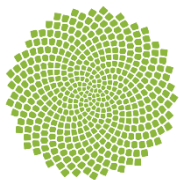
Ruwe materialen

Ingrediënten (4 personen)

- 250 g bloem
- 1 theelepel bakpoeder
- 120 g suiker
- 60 g havervlokken
- 200 g malse boter
- 1 ei
- 100 g donkere chocolade
- 1 vanillestokje

Ingrediënten (24 porties)

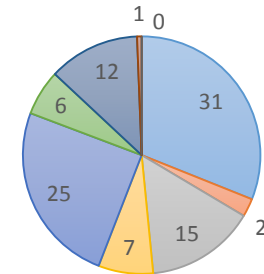
- 50 g Roomboter, halfvol
- 2 eetlepel(s) Bruine suiker
- 1 middelgroot/middelgrote Eiwit
- 1 stokje(s) Vanillestokje,
- 1 hoeveelheid (naar smaak) Zout
- 180 g Bloem
- 1/4 koffielepel(s) Bakpoeder
- 100 g Chocolade, (pure chocolade, geschaafd)

Voorstelling ter vergelijking

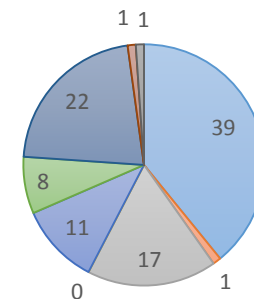
	JM	WW
Ingrediënt	<i>m (g)</i>	<i>m (g)</i>
Bloem	250	180
Bakpoeder	20	5
Suiker	120	80
Havervlokken	60	0
Boter	200	50
Ei	50	35
Chocolade	100	100
Vanillestokje	5	5
Zout	0	5

Fractie van elk ingrediënt (%) (JM)

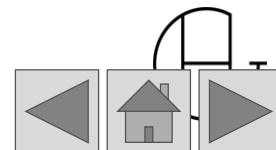

- Bloem
- Bakpoeder
- Suiker
- Havervlokken
- Boter
- Ei
- Chocolade
- Vanillestokje
- Zout

Fractie van elke ingrediënt (%) (WW)

- Bloem
- Bakpoeder
- Suiker
- Havervlokken
- Boter
- Ei
- Chocolade
- Vanillestokje
- Zout

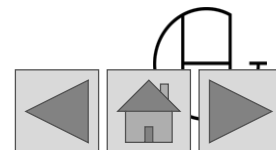
Hoe wordt deeg een koekje?

Wat doet het bakproces met het deeg? Wat zijn de verschillen qua massa, volume, hardheid, kleur, textuur?

Welke factoren spelen daarin mee?

Hoe kunnen we die verschillen verklaren?

Op zoek naar het ideale koekje...

Wat kunnen we allemaal aanpassen?

Hoe zorgen we ervoor dat we effecten van elke aanpassing in kaart kunnen brengen?

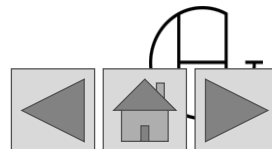

Hoe meet je de appreciatie van een koekje?

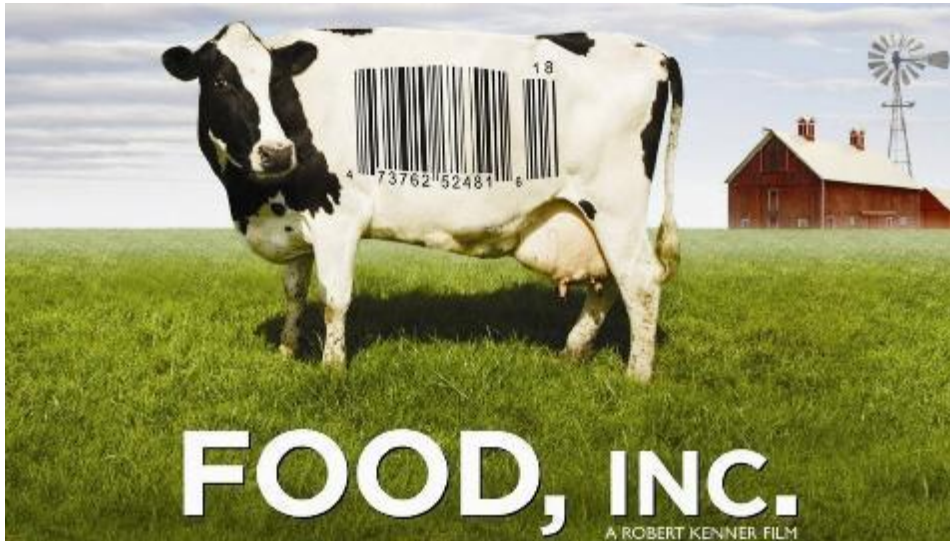
Welke deelaspecten spelen daar een rol?

Hoe ga je dat bevragen?

Hoe verwerk je resultaten?

Technologie en samenleving

- Link tussen wetenschap, technologie en maatschappij.
- Uitgevoerde activiteiten kunnen teruggekoppeld worden aan actuele problemen als de impact van onze voedingsgewoonten op milieu en op onszelf.

Big Ideas, great STEM?

- Opstellen van leerlijnen
- Structureren van opdrachten en projecten
- Geeft samenhang voor leerlingen
- Zelfde doelstellingen kunnen bereikt worden op verschillende manieren, afgestemd op doelpubliek.

www.bigideas.be